

อิทธิพลของภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก
และเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นาย	ปัญญารัตน์	วัชรเมธิมาศ	เลขประจำตัวนิสิต	5237455738
นาย	มิตี	โอชसानนท์	เลขประจำตัวนิสิต	5237465038
นางสาว	รวิสร่า	อิสสรากุล	เลขประจำตัวนิสิต	5237472338

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFLUENCES OF PROSOCIAL MOVIE ON EMPATHY AND ATTITUDE TOWARD
PROSOCIAL BEHAVIOR OF SIX GRADERS

MR.	PANYARAT	WATCHARAMETHIMAT	ID	5237455738
MR.	MITI	OCHASANOND	ID	5237465038
MISS	RAWITSARA	ISSARAKUL	ID	5237472338

A Senior Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Bachelor of Science in Psychology
Faculty of Psychology Chulalongkorn University
Academic Year 2012
Copyright of Chulalongkorn University

ปัญญารัตน์ วัชรเมธีมาศ, มิติ ไชยสานนท์, และ วริศรา อิศสรากุล: อิทธิพลของภาพยนตร์แนวเอื้อ
 สังคมต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 (INFLUENCES OF PROSOCIAL MOVIES ON EMPATHY AND ATTITUDE ON
 PROSOCIAL BEHAVIOR OF SIX GRADERS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.
 อรุณญา ต้อยคำภีร์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ ธนวัต ปุณยกนก, 48 หน้า.

การศึกษาเรื่อง อิทธิพลของภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและเจตคติต่อ
 พฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้ภาพยนตร์
 เป็นตัวแบบต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งใน
 กรุงเทพมหานคร จำนวน 122 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมเรื่อง แม่दन้อยกิ
 ความยาว 100 นาที ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน, แบบวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก
 พัฒนาโดยวิธา ระย้านิล (2553), และ แบบวัดความเอื้อเพื่อพ่อแม่และเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6 สร้างโดยทัศนีย์ เหมะธูลิน (2534) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์
 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) และการวิเคราะห์ใช้สถิติอ้างอิง ได้แก่ การ
 ทดสอบ t แบบเกี่ยวข้อกัน (Dependent t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-
 way ANOVA)

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติ
 ต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าในระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ .05
2. เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 มีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อ
 พฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 2
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
3. พบว่า เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 มีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกในระยะหลัง
 การทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
 แต่คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 เงื่อนไขที่ 1 ในระยะ
 หลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3 อย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ .05

หลักสูตร.....ปริญญาบัณฑิต จิตวิทยา.....
 ปีการศึกษา.....2555.....

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

5237455738, 5237465038, 5237472338: MAJOR BACHELOR OF SCIENCES IN
PSYCHOLOGY

KEYWORDS : EMPATHY/ PROSOCIAL BEHAVIOR/ PROSOCIAL MOVIE

PANYARAT WATCHARAMETHIMAT, MITI OCHASANOND, RAWITSARA

ISSARAKUL : INFLUENCES OF PROSOCIAL MOVIE ON EMPATHY AND
ATTITUDE TOWARD PROSOCIAL BEHAVIOR OF SIX GRADERS

ADVISOR: ASSOCIATE PROFESSOR ARUNYA TUICOMEPEE, Ph.D,

CO-ADVISOR: LECTURER TANAWAT POONYAKANOK, 46 pp.

The purposes of this study were to study influences of prosocial movies on empathy and attitude on prosocial behavior of six graders Participants included 122 six graders from a school in Bangkok. The instruments were a prosocial movie, empathy test (Rawita Rayanin, 2010) and attitude toward prosocial behavior test (Tassanee Hematulin, 1991). The statistical analysis was done by Descriptive Statistic, Dependent *t*-test and One-way ANOVA

Results showed that:

1. Six graders in the first condition had empathy scores and attitude toward prosocial behavior scores in post-experimental period more significantly than pre-experimental period. ($p < .05$)
2. Six graders in the first condition had empathy scores and attitude toward prosocial behavior scores in post-experimental period more significantly than the second condition in the same period. ($p < .05$)
3. Six graders in the first condition had empathy scores in post-experimental period more significantly than the third condition in the same period ($p < .05$) but attitude toward prosocial behavior scores in post-experimental period were not more significantly than the second condition in the same period. ($p > .05$)

Field of Study...BSc in Psychology.....

Student's signature.....

ปีการศึกษา.....2012.....

Student's signature.....

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาโครงการฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์และสนับสนุนจากผู้มีพระคุณหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รศ.ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งได้ให้ความรู้ ความช่วยเหลือ และสละเวลาให้คำแนะนำแก่คณะผู้ศึกษาตลอดทุกขั้นตอนของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ธนวัต ปุณยกันท ที่ปรึกษาโครงการร่วม ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือ สละเวลาให้คำแนะนำ ให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลทางสถิติ และให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบภาพยนตร์และคำถามที่ใช้เป็นการสะท้อนและแบ่งปันในกิจกรรมกลุ่มที่นำมาเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ด้วย

ขอบพระคุณพี่จิรภัทร วรวิภัทรกุล ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบภาพยนตร์และคำถามที่ใช้เป็นการสะท้อนและแบ่งปันในกิจกรรมกลุ่ม และตรวจสอบความเหมาะสมของมาตรา พร้อมทั้งให้ความกรุณาปรับภาษาเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบพระคุณอาจารย์ ดร.จรรย์นุชย์ ทักษนบรรจง ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบภาพยนตร์และคำถามที่ใช้เป็นการสะท้อนและแบ่งปันในกิจกรรมกลุ่ม

ขอขอบพระคุณ พี่ริวิตา ระย้านิล ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้นำมาตรวจใช้กับโครงการครั้งนี้ พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนามาตรโดยละเอียด

ขอขอบพระคุณคณะครูโรงเรียนที่ให้ความกรุณาแก่ผู้ศึกษาในการดำเนินโครงการ ขอขอบพระคุณ คุณครูพูนลาภ ดีอ่อน ผู้ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ ขอขอบพระคุณ คุณครูลลิตา จิตดวงเปรม ผู้ให้ความอนุเคราะห์อุปกรณ์ ขอขอบพระคุณคุณครูประจำชั้นทั้งสามท่านของห้องเรียนที่อนุญาตพร้อมทั้งเอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ คุณครูวารยา คงชีพ คุณครูวัลลดา ไทยอุดม และคุณครูวีรัตน์ บุญธาพิพย์

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่คอยอำนวยความสะดวก แจ้งข่าวสาร รวมถึงให้ความช่วยเหลือแนะนำมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ ที่เป็นแรงบันดาลใจและคอยสนับสนุนให้กำลังใจในการทำโครงการนี้เสมอมา

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 122 ท่าน ที่ให้ความร่วมมือกับการศึกษาโครงการเป็นอย่างดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อโครงการทางจิตวิทยาภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อโครงการทางจิตวิทยาภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
- การใช้ภาพยนตร์เป็นตัวแทน.....	3
- การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก.....	5
- พฤติกรรมเอื้อสังคม.....	6
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	10
ขอบเขตการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2. วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
การออกแบบการวิจัย.....	12
กลุ่มตัวอย่าง.....	12
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	13
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	14
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	15
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	16
4. อภิปรายผลการวิจัย.....	22
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	29
ภาคผนวก ก.....	31
ภาคผนวก ข.....	32
ภาคผนวก ค.....	34
ภาคผนวก ง.....	43
ประวัติผู้ทำโครงการทางจิตวิทยา.....	48

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการเปรียบเทียบ Sympathy และ Empathy.....	5
2	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และจำนวน กลุ่มตัวอย่าง ของทั้ง 3 เงื่อนไข แบ่งตามตัวแปร.....	16
3	การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจต คติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไข ที่ 1.....	17
4	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อ พฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะก่อนการทดลอง จำแนกตามเงื่อนไข.....	18
5	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อ พฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลอง จำแนกตามเงื่อนไข.....	19
6	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจต คติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลอง จำแนกตามเงื่อนไข.....	20

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยปัจจุบันที่พ่อแม่มีเวลาให้กับเด็กและเยาวชนลดลง ครอบครัวไทยเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น นับเป็นประเด็นที่ส่งผลต่อปัญหาในการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชน ดังจะเห็นได้จากรายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (2554) ที่ระบุว่า ความอบอุ่นในครอบครัวปัจจุบันลดลง เด็กที่แยกอยู่กับพ่อแม่มีจำนวนเพิ่มขึ้นค่อนข้างเร็ว ระบบการศึกษาไทยไม่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเป็นแรงงานมีคุณภาพ และไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน เด็กและเยาวชนเล่นกีฬาลดลงแต่เล่นเกมคอมพิวเตอร์มากขึ้น เด็กไทยเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติมากขึ้น โทรทัศน์และอินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลสูง นอกจากนี้เด็กและเยาวชนเสี่ยงที่จะหลงผิดมากขึ้น และถูกกระทำรุนแรงมากขึ้นทั้งทางร่างกายและทางเพศ

โดยเฉพาะประเด็นของสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางอินเทอร์เน็ต สื่อโทรทัศน์ และสื่อภาพยนตร์ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวกลางจากความเจริญของเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ทันสมัยซึ่งสามารถเข้าถึงเด็กและเยาวชนได้ง่าย ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถรับข้อมูลข่าวสารเสพสื่อได้กว้างขวาง ภาพยนตร์ซึ่งเป็นสื่อในอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าจะเป็นการนำเสนอของโลกเสมือนจริง (Virtual Reality) เนื่องจากเด็กในวัยเรียนมีความความสนใจที่จะเรียนรู้โลกรอบๆ ตัวสูง สื่อต่างๆ อาจจะทำให้เกิดทั้งประโยชน์ (เช่น การเรียนรู้พฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคม หรือ Prosocial Behavior ดังเช่น การเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่ผ่านมา) และพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคม หรือ Risk Taking Behavior (เช่น พฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือ ดื่มแอลกอฮอล์) ด้วยเหตุที่สื่อต่างๆ มักเน้นความสำคัญของการเรียนรู้แบบการสังเกตหรือเลียนแบบจากตัวแบบ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมีทั้งตัวแบบในชีวิตจริง (Live Models) และตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Models)

การศึกษาที่ผ่านมาระบุว่าการบริโภคสื่อต่างๆ เช่น การชมภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ หรือละครต่างๆ อาจจะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบหรืองานอดิเรกของหลายๆ ครอบครัว ซึ่งเนื้อหาของรายการต่างๆ ก็มีความหลากหลายแตกต่างกันออกไป แต่ก็คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่ารายการต่างๆ เหล่านี้จะไม่มีความก้าวร้าวรุนแรงอยู่เลย บางรายการมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความก้าวร้าวรุนแรงอยู่มาก บางรายการก็มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องน้อย แล้วความก้าวร้าวที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาสื่อต่างๆ เหล่านี้ มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้รับชมที่เป็นเด็กหรือไม่? งานวิจัยของ Bandura, Ross และ Ross (1963 อ้างถึงใน ศิริวงศ์ทับสายทอง, 2553ก) ได้เปรียบเทียบอิทธิพลของการดูภาพยนตร์ที่รุนแรงกับตัวแบบจริงที่แสดงความก้าวร้าว ผลพบว่า เมื่อชมภาพยนตร์ที่ก้าวร้าว ทั้งเด็กปกติและเด็กก้าวร้าวมีความก้าวร้าวเพิ่มขึ้นจริง เด็กที่ดูภาพยนตร์ก้าวร้าว มีแนวโน้มที่จะก้าวร้าวมากกว่าเด็กที่เห็นคนก้าวร้าว นอกจากนี้ Eron (1980, 1982

อ้างถึงใน ศิริรงค์ ทับสายทอง, 2553ก) ก็พบว่า การคงอยู่ของพฤติกรรมก้าวร้าวหลังชมภาพยนตร์ที่ก้าวร้าวจะนานเป็นปีอีกด้วย ถึงแม้ว่าความก้าวร้าวในเด็กจะไม่ได้มีสาเหตุมาจากสื่อโทรทัศน์หรือภาพยนตร์เพียงอย่างเดียว แต่จากงานวิจัยข้างต้นก็แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของสื่อโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาก้าวร้าวต่อเด็ก หากปล่อยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวต่อไปจนถึงวัยรุ่นและผู้ใหญ่ก็อาจส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆตามมาได้ เช่น การยกพวกตีกัน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ความก้าวร้าวของเด็กส่วนใหญ่จะลดลงเมื่อ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (Empathy) หรือการที่เราเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของคนอื่น เข้ามาแทนที่การเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism) (ศิริรงค์ ทับสายทอง, 2553ก)

ข้อค้นพบจากการศึกษาที่ผ่านมาได้เสนอว่าการแก้ปัญหาเรื่องความก้าวร้าวของเด็ก นั้นอาจจะต้องเริ่มมาจากการสอนให้เด็กรู้จักเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น ในต่างประเทศ ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนพฤติกรรมเอื้อสังคม (Prosocial Behavior) เช่น งานวิจัยของ Hearold (1986 อ้างถึงใน Shaffer & Kipp, 2010) ที่ได้้นำรายการโทรทัศน์เรื่อง Sesame Street และ Mister Rogers' Neighborhood มาให้เด็กได้ชม แล้วทำการวัดพฤติกรรมเอื้อสังคมหลังชม ผลพบว่า เด็กๆที่ได้ชมรายการโทรทัศน์ดังกล่าว มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเอื้อสังคมมากขึ้น นอกจากนี้ งานวิจัยของ Bornmann และ Crossman (2011) ก็ยังนำวิธีการ Playback Theatre มาใช้ในการลดความก้าวร้าวและเพิ่มการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (Empathy) ในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วย ทั้งนี้วิธีการ Playback Theatre เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกที่เข้าร่วมชมภาพยนตร์ ได้แบ่งปันเรื่องราวและประสบการณ์ส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของภาพยนตร์กับสมาชิกคนอื่นๆ ซึ่งวิธีการนี้จะสามารถช่วยให้ลดผลกระทบทางลบจากประสบการณ์ความก้าวร้าว และช่วยเพิ่มทักษะทางสังคมอย่าง การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (Empathy) ได้ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่สนับสนุนการใช้ภาพยนตร์เป็นต้นแบบ เช่น สุนทรี ชูโต (2523) ที่พบว่า การใช้ต้นแบบในรูปสัญลักษณ์มีข้อได้เปรียบกว่าต้นแบบที่เป็นชีวิตจริง กล่าวคือ ผู้นำบัดมีโอกาสสร้างสถานการณ์หรือควบคุมต้นแบบให้เหมาะสมได้ก่อนที่จะนำไปใช้ กลวิธีที่ใช้ต้นแบบในรูปสัญลักษณ์ เช่น ต้นแบบภาพยนตร์ (Film Modeling) โดยปกติแล้วเด็กและเยาวชนมักจะเลียนแบบท่าทาง พฤติกรรม หรือ การแต่งกายตามตัวละครที่ตนเองชื่นชอบ (มนต์ชัย นินนาทนนท์, 2526 อ้างถึงใน ปริญาชาติ จรุงจิตร์ ประชารมย์, 2553) ด้วยเหตุนี้ หากใช้ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาที่ดีเป็นแม่แบบ เด็กก็มีแนวโน้มที่จะประพฤติดีตามไปด้วย เพราะเด็กและเยาวชนจะรับการถ่ายทอดพฤติกรรมที่ดีผ่านการชมภาพยนตร์นั้น (ปริญาชาติ จรุงจิตร์ ประชารมย์, 2553)

เนื่องจากเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ 11 – 12 ปี ซึ่งนับเป็นช่วงสุดท้ายของวัยเด็กตอนกลาง ดังนั้น ก่อนที่เด็กจะขึ้นสู่วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆอีกมากมายทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม จึงควรจะสอนให้เด็กมีพฤติกรรมเอื้อสังคม เพื่อลดความก้าวร้าวของเด็กลง และเป็นแนวปฏิบัติให้กับเด็กก่อนที่จะเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น การศึกษาวิจัยของ Zarbatany,

Hartmann, & Rankin (1990 อ้างถึงใน ศิริวงศ์ ทับสายทอง, 2553ข) พบว่า เด็กอายุ 10 – 11 ขวบ ชอบ พฤติกรรมการช่วยเหลือแบ่งปันกันมากที่สุด และไม่ชอบพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า กิจกรรมที่เด็กวัยนี้ชอบทำและทำบ่อยมากที่สุดคือ การดูโทรทัศน์ ดังนั้น หากสอนพฤติกรรมเอื้อสังคมแก่ เด็กในวัยนี้ผ่านสื่อภาพยนตร์แล้ว จึงน่าจะเกิดผลในทางที่ดีมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาอิทธิพลของการใช้ภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมเป็นตัวแทนต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และพฤติกรรม เอื้อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงได้ออกแบบการวิจัยโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มเลือก ห้องเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน จาก 6 ห้องเรียน โดยสุ่มห้องเรียนที่หนึ่งเข้ารับการชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมและอภิปราย ห้องเรียนที่สอง ชมภาพยนตร์แต่ไม่มีการอภิปราย ห้องเรียนที่สามไม่ได้รับการชมภาพยนตร์ และให้ทำแบบวัด การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และแบบวัดความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่และเสียสละ ทั้งก่อนและหลังการชมภาพยนตร์ในระยะเวลาที่ ห่างกัน เพื่อนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมติฐาน

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและจำแนกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ (1) การใช้ภาพยนตร์ เป็นตัวแทน (Applying movies as a role model) (2) การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (Empathy) (3) พฤติกรรมเอื้อสังคม (Prosocial Behavior) และ (4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การใช้ภาพยนตร์เป็นตัวแทน (Applying movies as a role model)

1.1 นิยามและขอบเขต

ก. การใช้ภาพยนตร์เป็นตัวแทนหมายถึง

ภาพยนตร์ที่มีตัวแทนตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป แสดงพฤติกรรมที่ต้องการจะให้ผู้ถูกทดลองได้เห็น เพื่อที่จะได้แสดงพฤติกรรมนั้นๆ ตามตัวแทนในภาพยนตร์ (สุนทรี ชูโต, 2523)

1.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาพยนตร์เป็นตัวแทน

ก. ทฤษฎี Social Cognitive Learning Theory

การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) เป็นแนวคิดหนึ่งใน Social Cognitive Theory ของ Bandura (1986 อ้างถึงใน สมโภชน์ เขียมสุภาษิต, 2553) กล่าวคือ คนเราเรียนรู้โดยการ สังเกตจากการกระทำของผู้อื่นหรือที่เรียกว่า ตัวแบบ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท (สมโภชน์ เขียมสุภาษิต, 2550) ดังนี้

1. ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริงๆ (Live Model) คือตัวแบบในชีวิตจริงที่บุคคลได้มีโอกาสสัมผัสสัมพันธ์ โดยตรงด้วย เช่น พ่อแม่ ครู เพื่อน เป็นต้น
2. ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) คือตัวแบบที่ถูกเสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ โทรทัศน์ การ์ตูน เป็นต้น

ตัวแบบเหล่านี้ Fischer และ Gochros (1975 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2550) และ Ross (1981 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2550) ได้กล่าวว่า หน้าที่ของตัวแบบมีดังต่อไปนี้

1. สร้างพฤติกรรมใหม่ ในกรณีและผู้สังเกตยังไม่เคยเรียนรู้พฤติกรรมนั้นมาก่อนเลย เช่น การเรียนภาษา
2. เสริมพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ในกรณีและผู้สังเกตเคยเรียนรู้พฤติกรรมนั้นมาบ้างแล้ว เช่น การที่นักกีฬาต่อสู้การแข่งขันของนักกีฬาฝีมือหนึ่งในกีฬาประเภทเดียวกัน เพื่อพัฒนาทักษะการเล่นกีฬาอื่นๆ
3. ยับยั้งการเกิดพฤติกรรม ในกรณีและผู้สังเกตมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือยังไม่เคยมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้นมาก่อน ตัวแบบจะช่วยทำให้พฤติกรรมนั้นลดลงหรือทำให้ไม่เกิดขึ้นได้ เช่น ถ้ามีคนค้ายาบ้าแล้วถูกลงโทษประหารชีวิต คนอื่นๆก็จะไม่ค้ายาบ้าตาม

สำหรับการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ Bandura (1989 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2550) กล่าวว่า ประกอบไปด้วย 4 กระบวนการ ต่อไปนี้

1. กระบวนการตั้งใจ (Attentional Processes) กล่าวคือ บุคคลจะสามารถเรียนรู้จากการสังเกตได้หากมีความตั้งใจ ซึ่งแบ่งเป็น 2 มิติ ดังนี้
 - 1.1. องค์ประกอบของตัวแบบ

ตัวแบบต้องมีความชัดเจน ให้ความรู้สึกที่ดีกับผู้สังเกต พฤติกรรมที่แสดงออกไม่ซับซ้อนเกินไป และมีคุณค่าต่อผู้สังเกตสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
 - 1.2. องค์ประกอบของผู้สังเกต

ผู้สังเกตต้องมีความสามารถในการรับรู้ ความสามารถทางปัญญา ระดับของการตื่นตัว และความชอบที่เคยได้เรียนรู้มาก่อน
2. กระบวนการเก็บจำ (Retention Processes) บุคคลจะต้องสามารถคงไว้ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ ต้องมีการลงรหัสข้อมูลเป็นสัญลักษณ์ และจัดระบบเพื่อให้จำได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ ยังต้องมีการชักข้อมลักษณะของตัวแบบในความคิดของตนเอง และต้องชักข้อมด้วยการกระทำ
3. กระบวนการกระทำ (Production Processes) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตแปลงสัญลักษณ์ที่เก็บจำไว้ มาแสดงออกเป็นการกระทำ ซึ่งผู้สังเกตจะลอกเลียนแบบออกมาได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถทางร่างกาย ความสามารถพื้นฐาน การเทียบเคียงการกระทำกับภาพที่จำได้ และการได้รับข้อมูลป้อนกลับ
4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Processes) บุคคลจะแสดงสิ่งที่ลอกเลียนแบบออกมาหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการจูงใจ โดยสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2553) กล่าวว่า แรงจูงใจประกอบด้วย
 - 4.1. External Reinforcement คือ ตัวเสริมแรงภายนอก

4.2. Vicarious Reinforcement คือ ตัวเสริมแรงที่ตัวแบบได้รับ เช่น เพื่อนเก็บเงินได้แล้ว มอบคืนเจ้าของ แล้วเพื่อนคนนั้นก็ได้รับคำชม พอเราเก็บเงินได้เราก็มอบคืนเจ้าของ เช่นเดียวกับเพื่อนเรา เพราะเราคาดว่าน่าจะได้รับคำชมเหมือนตัวแบบ จึงได้ทำตามตัวแบบ

4.3. Self Reinforcement คือ การเสริมแรงให้กับตัวเอง

ข. การได้เห็นผู้อื่นช่วยเหลือ

Sprafkin et al. (1975 อ้างถึงใน จรุงกุล บุรพวงศ์, 2552) พบว่า เด็กที่ได้ดูภาพยนตร์ที่มีเหตุการณ์ช่วยเหลือ ก็จะช่วยเหลือมากขึ้นในสถานการณ์ทำนองเดียวกับในโทรทัศน์

2. การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (Empathy)

2.1 นิยามและขอบเขต

ราชบัณฑิตยสถาน (2553) ได้นิยามคำว่า การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก หมายถึง ความสามารถที่จะเข้าถึง และเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่น

สรียา โชติธรรม (2553) ให้ความหมายว่า ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งการที่จะเข้าใจความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมของผู้อื่นได้นั้นต้องมาจากการพิจารณาและสังเกตอย่างใกล้ชิด

สอดคล้องกับข้อความที่ว่า การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก คือ ตัวกระตุ้นทางจิตวิทยาที่มีศักยภาพในการช่วยเหลือบุคคลที่กำลังประสบกับความทุกข์ใจ เป็นความสามารถที่จะรู้สึก จินตนาการประสบการณ์ทางอารมณ์ของบุคคลอื่น รวมถึงความสามารถในการเอาใจใส่ที่เป็นส่วนสำคัญของสังคมและพัฒนาการทางอารมณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมส่วนบุคคลที่นำไปสู่บุคคลอื่นและคุณภาพของความสัมพันธ์ทางสังคม (McDonald & Messinger, 2011)

นอกจากนี้ ยังมีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า Empathy นั่นก็คือคำว่า Sympathy ซึ่งความแตกต่างระหว่าง 2 คำนี้ สามารถเปรียบเทียบได้ดังตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 1

แสดงการเปรียบเทียบ Sympathy และ Empathy

	การร่วมความรู้สึก (Sympathy)	การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (Empathy)
คำจำกัดความ	การตระหนักรู้ถึงความสำคัญของความทุกข์ทรมานของผู้อื่น ราวกับว่าสิ่งนั้นถูกทำให้บรรเทาลง	ความพยายามในการตระหนักรู้ของบุคคล เพื่อที่จะทำความเข้าใจประสบการณ์ทางบวกและทางลบของบุคคลอื่น
เสนอโดย	Hume, Smith	Lipps, Titchener

รากฐานทาง ประวัติศาสตร์	ศตวรรษที่ 18	ศตวรรษที่ 20
คุณลักษณะ	<ul style="list-style-type: none"> • เฟงไปที่ผู้อื่น • ผู้สังเกตถูก “เคลื่อน” โดยผู้อื่น • ฉับเป็นเขา: เป้าหมาย คือ สุขภาวะ ของผู้อื่น • หนทางแห่งสัมพันธ 	<ul style="list-style-type: none"> • เฟงเข้าหาตนเอง • ผู้สังเกตแทนตัวเขาหรือเธอเป็นคนอื่น • “ประหนึ่งว่า” ฉับเป็นเขา: เป้าหมาย คือ เข้าใจประสบการณ์และความรู้สึกของ ผู้อื่น • หนทางแห่งการรู้

(Wispe, 1986 อ้างถึงใน Bierhoff, 2002)

ตัวอย่างของการแสดงออกถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก ดังเช่นประโยคที่ว่า “ฉันรู้สึกว่าคุณรู้สึกอะไร และฉันใส่ใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับคุณ ณ ขณะนี้” (Pelt, 2001)

2.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก

ในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยา การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก หรือ ความเห็นอกเห็นใจหรือ การแสดงความเข้าใจในระดับสูงเป็นกุญแจดอกสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ประสงค์เบื้องต้นของการปรึกษา ซึ่งได้แก่ การช่วยเหลืออำนวยความสะดวก (Facilitate) ให้ผู้มาขอปรึกษาได้สำรวจตนเอง (พรรณราย ทรัพย์ประภา, 2527)

2.3 การวัดและประเมิน

แบบวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก พัฒนาโดยริตา ระย้านิล (2553) จากแบบวัด Emotional Empathic Tendency Scale: EETS ของ Mehrabian และ Epstein (1972), Multi-Dimensional Emotional Empathy Scale: MEES ของ Caruso และ Mayer (1998), Interpersonal Reactivity Index: IRI ของ Davis (1980) และ Empathy Quotient: EQ ของ Baron-Cohen และ Wheelwright (2004)

3. พฤติกรรมเอื้อสังคม (Prosocial Behavior)

3.1 นิยามและขอบเขต

ราชบัณฑิตยสถาน (2553) ได้นิยามคำว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ว่าหมายถึง พฤติกรรมที่บุคคล ทำเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวมหรือเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

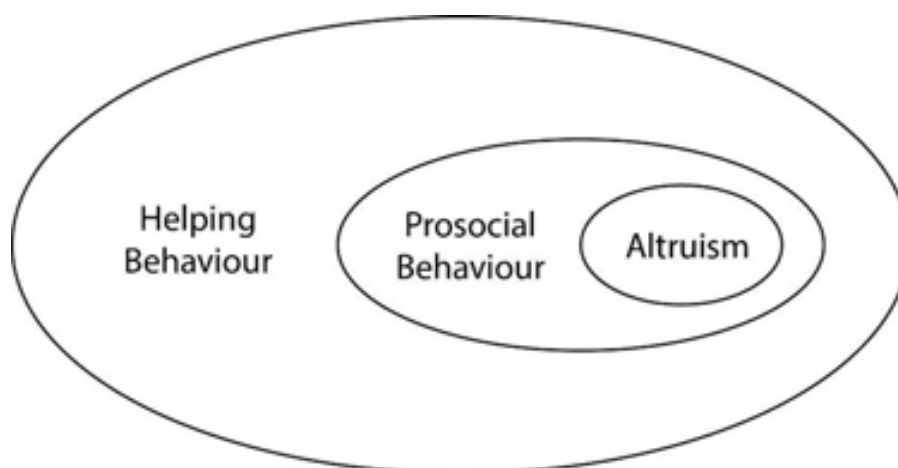
ราชบัณฑิตยสถาน (2553) นิยามคำว่า ความเอื้อเพื่อ (Altruism) ว่าหมายถึง การมีน้ำใจช่วยเหลือ เกื้อกูลโดยเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่นเป็นสำคัญ หรือ การที่บุคคลทำอะไรโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เห็นประโยชน์ของผู้อื่นเป็นที่ตั้ง (ศุภรัตน์ รัตนมุขย์, 2548) ซึ่งมีองค์ประกอบของความหมายที่สำคัญ 3 ประการ คือ (1) ความปรารถนาที่จะให้ (2) ความรู้สึกเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น และ (3) ไม่มีแรงจูงใจที่จะรับสิ่งใดจาก สิ่งที่ตนเองกระทำเพื่อผู้อื่นนั้น

นักจิตวิทยาสังคมสนใจศึกษาเรื่องของการปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ ในบรรดาพฤติกรรมต่างๆ ที่ศึกษา ก็มีเรื่องของการช่วยเหลือกันนี้เป็นหัวข้อหนึ่ง คำจำกัดความของ Prosocial หรือ Helping Behavior คือ “การแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือด้วยเจตนาเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่นหรือกลุ่มของบุคคล” (Stang & Wrightsman, 1981 อ้างถึงใน จรุงกุล บุรพวงศ์, 2552) หรือบางที่อาจขยายให้ชัดเจนขึ้นว่า Prosocial Behavior หมายถึง “การกระทำที่นำมาซึ่งผลประโยชน์ต่อผู้อื่น แต่ผู้ให้ความช่วยเหลือไม่ได้รับผลประโยชน์ใดๆ”

คำจำกัดความดังกล่าวก็มีใช้ว่าจะถูกนำมาใช้ได้ง่ายดายนัก การกระทำเพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่น โดยไม่คาดหวังที่จะได้อะไรหรือรางวัลรูปแบบใดๆทั้งสิ้น ก็มีช้อยกเว้น เช่น “การได้ความรู้สึกว่าได้ทำสิ่งดี” เป็นความคาดหวังที่อนุโลมว่ายังจัดอยู่ในพฤติกรรม Prosocial ได้ และในทางปฏิบัติที่ผู้กระทำพฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อการได้บุญ ได้ชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก หรือเพื่อการสร้างสัมพันธ์ไมตรีก็นับว่ายังจัดอยู่ในข่ายพฤติกรรมช่วยเหลือนี้ได้เช่นกัน (จรุงกุล บุรพวงศ์, 2552)

Bierhoff (2002) ได้อธิบายถึงความแตกต่างระหว่างคำว่า Helping Behavior, Prosocial Behavior และ Altruism ไว้ว่า การช่วยเหลือ (Helping) เป็นคำที่กว้างมาก เหนารวมถึงรูปแบบของการสนับสนุนแบบมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทุกรูปแบบ แต่พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial Behavior) จะแคบลงมา เป็นการกระทำที่มีเจตนาที่จะปรับปรุงสถานการณ์ของผู้รับการช่วยเหลือ โดยที่ผู้ช่วยเหลือจะไม่ถูกกระตุ้นจากการปฏิบัติตามข้อผูกมัด และผู้รับการช่วยเหลือเอง คือบุคคลที่ไม่ถูกจัดกระทำ ส่วนคำว่า ความเอื้อเพื่อ (Altruism) นั้นกินความไปถึงส่วนของ Prosocial Behavior อย่างจำกัด กล่าวคือ แรงจูงใจของผู้ช่วยเหลือ อธิบายลักษณะได้โดยการที่มุ่มมองและการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก

ภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Helping, Prosocial Behavior และ Altruism (Bierhoff, 2001 อ้างถึงใน Bierhoff, 2002)

3.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อสังคม

สาเหตุของ Prosocial Behavior

Wilson (1975 อ้างถึงใน จรุงกุล บุรพวงศ์, 2552) เชื่อว่า ธรรมชาติได้กำหนดกลไกการช่วยเหลือ หรือสละชีพเพื่อความอยู่รอด สัตว์บางชนิดยอมสละชีวิตของตนเพื่อปกป้องผู้อื่น เป็นธรรมชาติของสัตว์ต่างๆ และมนุษย์ ที่จะปกป้องพวกพ้องจากภัยและบางทีก็เสี่ยงชีวิตตนเองด้วย แต่ทำไม Altruism จึงเกิดขึ้นในบางเวลา แต่ไม่เกิดขึ้นในบางเวลา ปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่ควบคุมพฤติกรรมนี้มีดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมช่วยเหลือเป็นแนวโน้มตามธรรมชาติของมนุษย์ ผู้วิจัยหลายคนได้สังเกตเห็นหลักฐานการแสดงพฤติกรรมช่วยเหลือในทารก เช่น ปล่อยให้แม่หรือพี่น้องที่บาดเจ็บ ป้อนอาหารให้คนอื่น หรือทำหน้าตาเจ็บปวดเมื่อเห็นผู้อื่นบาดเจ็บ ความสามารถแสดงการร่วมรู้สึก (Empathy) (การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา) นี้จัดว่าเป็นบ่อเกิดหรือต้นตอของการพัฒนาพฤติกรรม Altruism
2. นักสังคมวิทยาบางคนเน้นพฤติกรรมช่วยเหลือว่าเป็น Social Norm (Schwartz, 1977 อ้างถึงใน จรุงกุล บุรพวงศ์, 2552) หรือบรรทัดฐานทางสังคมอันหนึ่ง ซึ่ง Norms ก็คือ รูปแบบของพฤติกรรม เจตคติ และความเชื่อ ที่ถูกจัดว่าเหมาะสม ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยองค์กรทางสังคม บุคคลในสังคมได้รับแรงผลักดันหรือแรงทะล่อมให้ประพฤติปฏิบัติตาม Norms ต่างๆ และอาจได้รับการลงโทษถ้าไม่ปฏิบัติตาม เช่น

2.1 บรรทัดฐานความรับผิดชอบทางสังคม (Social Responsibility Norm) ผู้คนถูกคาดหวังให้ช่วยผู้ที่มาพึ่งพิง เช่น การที่พ่อแม่รับผิดชอบต่อลูก เลี้ยงดูอุ้มชูลูก ครูบาอาจารย์ดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนตัวให้เพื่อน

2.2 บรรทัดฐานการตอบแทนบุญคุณ (Reciprocity Norm) บุคคลผู้ได้รับการช่วยเหลือสมควรสำนึกบุญคุณของผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นการตอบแทนช่วยเหลือผู้เคยมีบุญคุณ ผู้มีพระคุณแก่เรา ซึ่งอันนี้ก็เป็นข้อพึงปฏิบัติของบุคคลที่อยู่ในสังคมทั่วไป

2.3 บรรทัดฐานความเสมอภาค (Equity Norm) หรือ บรรทัดฐานทางสังคม (Social Justice) กำหนดว่า บุคคลก็ควรจะได้รับสิ่งตอบแทนให้สมกับการลงทุนลงแรงของเขา และก็ไม่ควรจะได้รับ การลงโทษหรือความเดือดร้อนโดยไม่มีสาเหตุ เพราะฉะนั้น เมื่อใครเดือดร้อนโดยไม่ใช้ความผิดของเขา ก็สมควรที่จะได้รับความช่วยเหลือ และในทำนองเดียวกัน ผู้ที่ลงทุนลงแรงน้อยแล้วได้ผลตอบแทนมาก ก็สมควรแบ่งปันจนเจือให้ผู้อื่นบ้าง ประเด็นนี้ก็ดูเหมือนจะเป็นวิธีประพฤติปฏิบัติตัวที่สมควรที่สังคมส่วนใหญ่ยึดถืออีกประเด็นหนึ่ง

3. พฤติกรรมเอื้อสังคม (Prosocial Behavior) ของสังคมต่างๆ บางสังคม เช่น ชนเผ่า Arapesh ในนิวกินี รักทะนุถนอมเด็กมาก เลี้ยงดูอุ้มชูอย่างดี เด็กของชาวเผ่านี้มี Empathy สูงเมื่อ

เติบโตเป็นผู้ใหญ่ ตรงกันข้ามกับเผ่า Mundugamor ซึ่งไม่สอนการรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่รักไม่สนใจเด็ก เด็กๆของเผ่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่สนใจที่จะช่วยใคร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการฝึกให้รู้จักเอาใจเราแต่เล็กๆ มีส่วนสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมการช่วยเหลือเมื่อโตขึ้น นอกจากนี้ จากการศึกษาสังคมต่างๆ ก็พบอีกว่า พฤติกรรมการช่วยเหลือมีความสัมพันธ์กับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร สังคมใดที่ทรัพยากรขาดแคลน ย่อมมีการช่วยเหลือหรือแบ่งกันน้อยกว่าสังคมที่เพียบพร้อม ความแตกต่างของแต่ละวัฒนธรรมเกี่ยวกับ Norm ต่างๆ ก็ปรากฏเช่น สังคมอิสราเอลเน้นค่านิยมการร่วมมือเป็นใหญ่ ส่วนสังคมอเมริกันเน้นปัจเจกบุคคล การแข่งขัน การเป็นตัวของตัวเอง เป็นต้น

3.3 การวัดและประเมิน

แบบวัดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พัฒนาโดยทัศนีย์ เหมะธูลิน (2534)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Bornmann และ Crossman (2011) ได้ศึกษาผลของการใช้ Playback Theatre ต่อการเปลี่ยนมุมมองในเรื่องของความก้าวร้าวและ Empathy ในเด็กและวัยรุ่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วทำการทดสอบ Pre-test เพื่อวัดความเข้าใจในระบบยุติธรรม, วัดความก้าวร้าว, และวัด Empathy แล้วจึงให้อ่าน The Mock Trial Summary จากนั้นกลุ่มควบคุมจะได้รับชมภาพยนตร์เกี่ยวกับระบบยุติธรรม ส่วนกลุ่มทดลองจะได้รับ Playback Theatre Session จากนั้นจึงทดสอบ Post-test ผลพบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความเข้าใจในระบบยุติธรรมมากขึ้น และมีความก้าวร้าวลดลง ส่วนกลุ่มควบคุมมีเพียงระดับความเข้าใจในระบบยุติธรรมที่มากขึ้น หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำเด็กทั้ง 2 กลุ่มมาเข้า Playback Theatre Session ด้วยกัน ซึ่งในส่วนนี้จะ เป็น Qualitative Session ผลพบว่า เด็กๆได้มีการพัฒนา Perspective-taking Skills มากขึ้น

Hearold (1986 อ้างถึงใน Shaffer & Kipp, 2010) ทำการศึกษาวิจัยและพบว่า เด็กๆที่ดูรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาของพฤติกรรมเอื้อสังคม (Prosocial Behavior) มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเอื้อสังคมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ Friedrich และ Stein (1975 อ้างถึงใน Shaffer & Kipp, 2010) และ Friedreich-Cofer, Huston-stein, Kipnis, Susman, และ Clewett (1979 อ้างถึงใน Shaffer & Kipp, 2010) ยังพบว่า รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาของพฤติกรรมเอื้อสังคมจะมีประโยชน์ต่อเด็กมากยิ่งขึ้น หากผู้ใหญ่เป็นผู้ควบคุมและส่งเสริมเด็กๆให้ทบทวนและแสดงออกถึงบทเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อสังคมที่เด็กได้เรียนมา และจะมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น หากรายการโทรทัศน์รายการนั้นปราศจากเนื้อหาที่มีความรุนแรง และไม่มีสิ่งอื่น ๆ มาเบี่ยงเบนความสนใจของเด็ก (Hearold, 1986 อ้างถึงใน Shaffer & Kipp, 2010)

Sahin (2012) ได้ทำการศึกษาว่าด้วยผลจากโปรแกรมอบรมการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (Empathy) ในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม ใช้รูปแบบความก้าวร้าว ระดับที่ผู้ถูกกระทำประเมิน และมาตรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เมื่อสิ้นสุดโปรแกรมพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวในกลุ่มทดลองลดลงอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม และยังพบอีกว่า ระดับของทักษะการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกในกลุ่มทดลองเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้ภาพยนตร์เป็นตัวแทนต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มี 3 เงื่อนไขการทดลอง คือ เงื่อนไขที่ 1 การชมภาพยนตร์และมีการอภิปราย เงื่อนไขที่ 2 การชมภาพยนตร์อย่างเดียว และเงื่อนไข ที่ 3 การเรียนการสอนตามปกติ ซึ่งเป็นเงื่อนไขควบคุม

1. เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังมากกว่าก่อนการทดลอง
2. เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 2
3. เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรต้นในการวิจัยนี้ ได้แก่ การใช้ภาพยนตร์แนวเอื้อสังคม ตัวแปรตาม ได้แก่ การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และ เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้มีจำนวนทั้งหมด 122 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมแล้วอภิปราย 41 คน กลุ่มที่ได้รับชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมแต่ไม่มีการอภิปราย 40 คน และกลุ่มที่ไม่ได้ชมภาพยนตร์ 41 คน โดยทั้งหมดเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. การวิจัยนี้ได้ดำเนินการวิจัยที่โรงเรียนรัฐบาลขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในระยะเวลา 2 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2555 ถึง มกราคม 2556

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ภาพยนตร์แนวเอื้อสังคม (Prosocial Movies) หมายถึง ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาแสดงถึงพฤติกรรมเอื้อสังคมซึ่งได้ผ่านการคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ว่ามีพฤติกรรมเอื้อสังคม

พฤติกรรมเอื้อสังคม (Prosocial Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลทำเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวมหรือเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ซึ่งในที่นี้แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การสละกำลังกาย การพูดเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น การใช้ความคิดสติปัญญาเพื่อผู้อื่น การให้ปันทรัพย์สิ่งของ และการให้อภัยและให้กำลังใจ ในที่นี้คิดคะแนนมาจากแบบวัดความเอื้อเพื่อพ่อแม่และเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สร้างโดยทัศนีย์ เหมะธุดิน ถ้าคะแนนจากแบบวัดความเอื้อเพื่อพ่อแม่และเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูง หมายถึง ผู้ทำแบบทดสอบมีพฤติกรรมเอื้อสังคมสูง

การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (Empathy) หมายถึง ความสามารถที่จะเข้าถึงและเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่น ซึ่งในที่นี้แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น และด้านการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น ในที่นี้คิดคะแนนมาจากแบบวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก พัฒนาโดยรวิดา ระย้านิล ถ้าคะแนนจากแบบวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก สูง หมายถึง ผู้ทำแบบทดสอบมีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกสูง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนรัฐบาลขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 122 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

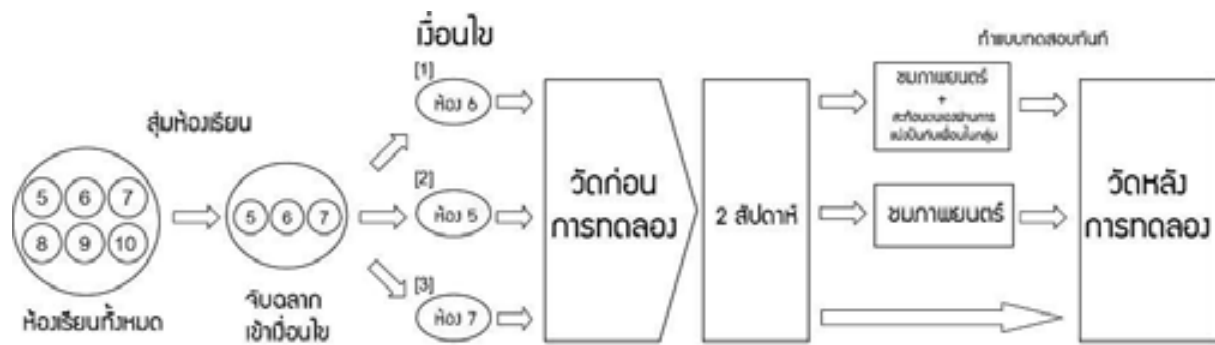
1. เพื่อนำข้อมูลไปเสนอปรับปรุงเนื้อหาภาพยนตร์สำหรับเด็กต่อไปในภายภาคหน้า
2. เพื่อปลูกฝังให้เด็กวัยเรียนมีแรงจูงใจเอื้อสังคมผ่านทางการใช้สื่อภาพยนตร์

บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการใช้ภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมเป็นตัวแทนต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และแรงจูงใจเอื้อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

การออกแบบการวิจัย

คณะผู้ศึกษาใช้การวิจัยเชิงทดลองแบบมีกลุ่มทดลอง 2 เงื่อนไข (เงื่อนไขที่ 1 ชมภาพยนตร์และสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับสมาชิกกลุ่ม และเงื่อนไขที่ 2 ชมภาพยนตร์เพียงอย่างเดียว) และกลุ่มควบคุม (ไม่ได้รับชมภาพยนตร์) โดยวัดก่อนและหลังการทดลอง

ภาพที่ 2 แสดงวิธีการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 122 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ 1 (ได้รับชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมและสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม) จำนวน 41 คน กลุ่มที่ 2 (ได้รับชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมแต่ไม่มีการสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม) จำนวน 40 คน และกลุ่มที่ 3 (ไม่ได้ชมภาพยนตร์) จำนวน 41 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างทำโดย ใช้วิธีการจับฉลากห้องเรียน 3 ห้องเรียนจาก 6 ห้องเรียน และจับฉลากห้องเรียนอีกครั้งเพื่อสุ่มทั้ง 3 ห้องเรียนเข้าเงื่อนไขการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยภาพยนตร์และแบบวัดโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ภาพยนตร์แนวเชื้อสังคมเรื่อง แม่মন้อยกิกิ ความยาว 100 นาที ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็ก และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา (ดูรายนามผู้ทรงคุณวุฒิได้ที่ภาคผนวก ก.) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกภาพยนตร์และหนังสือที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกนั้น พิจารณาจากหลักเกณฑ์เบื้องต้น 4 ข้อ ได้แก่
 - 1.) เนื้อหามีการสะท้อนให้เห็นถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก
 - 2.) เนื้อหามีการสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมช่วยเหลือ
 - 3.) เนื้อหามีความเหมาะสมกับอายุของผู้เข้าร่วมการวิจัย กล่าวคือ อยู่ในหมวดทั่วไปไม่มีความรุนแรงทางภาพและเสียง
 - 4.) ภาพยนตร์มีการบรรยายเสียงภาษาไทย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถเข้าใจเนื้อหาได้สะดวก

ขั้นตอนในการเสนอภาพยนตร์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิคัดเลือก

- 1.) นำเสนอภาพยนตร์ตัวเลือกลำดับที่ 1 (แม่মন้อยกิกิ) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านพิจารณา (ดูรายชื่อภาพยนตร์และหนังสือที่ผู้วิจัยนำมาพิจารณาได้ที่ภาคผนวก ข.)
- 2.) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินภาพยนตร์ด้วยเกณฑ์ดังต่อไปนี้
 - 2.1) เนื้อหามีการสะท้อนให้เห็นถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก
 - 2.2) เนื้อหาที่มีการสะท้อนให้เห็นถึงการรู้ซึ่งถึงพฤติกรรมช่วยเหลือ
 - 2.3) เนื้อหาที่มีความเหมาะสมแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 2.4) หากผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าไม่เหมาะสม ผู้วิจัยจะนำเสนอภาพยนตร์ตัวเลือกลำดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านประเมินให้ แม่มน้อยกิกิ มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ครบถ้วน จึงสิ้นสุดการคัดเลือกภาพยนตร์

ขั้นตอนในการเลือกคำถามที่ใช้ในการสะท้อนและแบ่งปันของผู้เข้าร่วมการวิจัย

- 1.) ผู้วิจัยร่างคำถาม
- 2.) เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านพิจารณาหลังจากชมภาพยนตร์ โดยมีหลักเกณฑ์ว่า คำถามสามารถทำให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยตระหนักถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของทั้งตัวละครและตัวเองได้
- 3.) ผู้ทรงคุณวุฒิเลือกข้อความคำถาม ปรับภาษา และแนะนำเพิ่มเติม

2. แบบวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก พัฒนาโดยรวิตา รัชยานิล (2553) พัฒนามาจากจากแบบวัด 4 ฉบับ ได้แก่ Emotional Empathic Tendency Scale: (EETS) ของ Mehrabian และ Epstein (1972), Multi-Dimensional Empathy Scale: (MEES) ของ Caruso และ Mayer (1998), Interpersonal

Reactivity Index: (IRI) ของ Davis (1980) และ Empathy Quotient: (EQ) ของ Baron-Cohen และ Wheelwright (2004)

(3) แบบวัดความเชื่อเพื่อเพื่อนและเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สร้างโดย ทัศนีย์ เหมะภูลิน (2534)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ต้องการเก็บข้อมูลโดยขอความร่วมมือผ่านทางประธานสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. คณะผู้วิจัยจับฉลากเลือก 3 ห้องที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากทั้งหมด 6 ห้อง
3. คณะผู้วิจัยจับฉลากเลือกห้องเรียนทั้ง 3 ห้อง เข้าสู่เงื่อนไขการทดลองต่างๆ 3 เงื่อนไข โดยห้องเรียนที่หนึ่งเข้ารับการชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมและสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม ห้องเรียนที่สองชมภาพยนตร์แต่ไม่มีการสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม ห้องเรียนที่สามไม่ได้รับการชมภาพยนตร์
4. คณะผู้วิจัยเข้าพบนักเรียนและแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนแต่ละห้อง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วขอความร่วมมือจากนักเรียนในการเข้าร่วมการวิจัย พร้อมนัดหมายวัน-เวลาที่ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจริง
5. คณะผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความ เป็นจริง รวมทั้งอธิบายถึงสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัย
6. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งที่ 1 โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 เงื่อนไขตอบแบบสอบถาม อธิบายถึงวิธีตอบแบบสอบถามโดยละเอียด แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในสิ่งที่ไม่เข้าใจ โดยคณะผู้วิจัยอยู่กับกลุ่มตัวอย่างตลอดการตอบแบบสอบถาม
7. คณะผู้วิจัยเก็บแบบสอบถาม
8. กลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 1 และ 2 รับชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คนแล้ว
9. กลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 1 สะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม โดยคณะผู้วิจัยได้ใช้คำถามที่พัฒนาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว
10. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งที่ 2 โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 2 หลังรับชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมทันที ส่วนกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 1 จะแจกแบบสอบถามหลังจากอภิปรายตัวละครต้นแบบจากภาพยนตร์เสร็จเรียบร้อยแล้ว และกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่สามทำแบบสอบถามภายในวันเดียวกับกลุ่มตัวอย่างอื่น หลังจากนั้นจะได้รับชมภาพยนตร์เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันตามจรรยาบรรณที่ผู้วิจัยพึงมี

11. หลังจากเก็บแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยแสดงความขอบคุณต่อกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Dependent *t*-test และ One-way ANOVA

บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานในแต่ละข้อ ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารที่ตรงกัน จึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่ามัชฌิมเลขคณิต
\bar{D}	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่ามัชฌิมเลขคณิต
$S.D.$	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
p	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับบอกค่านัยสำคัญทางสถิติ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (mean square)
df	แทน	ระดับชั้นความเสรี (degree of freedom)

ตอนที่ 1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 122 คน แบ่งเป็น เพศชาย 74 คน เพศหญิง 48 คน มี 3 เงื่อนไขการทดลอง คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง และช่วงคะแนน ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ของทั้ง 3 เงื่อนไข แบ่งตามตัวแปร

เงื่อนไข	ระยะ	ตัวแปร	M	S.D.	Min	Max	N
	การทดลอง						
1 (ชม ภาพยนตร์ และสะท้อน ตน)	ก่อน	การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	3.30	.57	2.25	4.46	41
		เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อ สังคม	2.44	.51	1.34	3.47	41
		การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	3.46	.46	2.61	4.36	41
	หลัง	เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อ สังคม	2.57	.55	1.09	3.81	41
		การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	3.09	.45	2.29	3.96	40
		เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อ สังคม	2.11	.52	.91	3.34	40
2 (ชม ภาพยนตร์)	ก่อน	การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	3.15	.37	2.21	3.82	40
		เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อ สังคม	2.34	.49	1.28	3.59	40
		การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	3.09	.45	2.29	3.96	40
	หลัง	เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อ สังคม	2.11	.52	.91	3.34	40
		การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	3.06	.49	1.96	4.00	41
		เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อ สังคม	2.38	.47	1.59	3.50	41
3 (ไม่ได้รับชม ภาพยนตร์)	ก่อน	การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	3.09	.43	2.07	4.00	41
		เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อ สังคม	2.24	.42	1.38	3.13	41
		การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	3.06	.49	1.96	4.00	41
	หลัง	เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อ สังคม	2.38	.47	1.59	3.50	41
		การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	3.06	.49	1.96	4.00	41
		เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อ สังคม	2.38	.47	1.59	3.50	41

จากตารางที่ 2 คะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกมีคะแนนน้อยที่สุดในระยะหลังการทดลองของกลุ่มที่ 3 (ไม่ได้รับชมภาพยนตร์) ($M = 3.06$) และมีคะแนนมากที่สุดในระยะหลังการทดลองของกลุ่มที่ 1 (ชมภาพยนตร์และสะท้อนตน) ($M = 3.46$) คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมมีคะแนนน้อยที่สุดในระยะหลังการทดลองของกลุ่มที่ 2 (ชมภาพยนตร์) ($M = 2.11$) และมีคะแนนมากที่สุดในระยะหลังการทดลองของกลุ่มที่ 1 (ชมภาพยนตร์และสะท้อนตน) ($M = 2.57$)

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1

ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 1 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 1

ตัวแปร	\bar{D}	S.D.	t	df	p value
1 การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	-.16	.56	-1.79	40	.081
2 เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม	-.13	.35	-2.28	40	.028

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 เมื่อวิเคราะห์ด้วยการทดสอบความแตกต่างแบบจับคู่ (Dependent t-test) พบว่า คะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก ($M = 3.46$) และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ($M = 2.56$) ในระยะหลังมากกว่าคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก ($M = 3.30$) และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ($M = 2.44$) ของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า $t(40) = -1.79, p < .05$ (หนึ่งหาง) และ $t(40) = -2.28, p < .05$ (หนึ่งหาง) ตามลำดับ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานที่ 2 และ 3

ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และนำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparisons) โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ Bonferroni ดังตารางที่ 4 – 6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมใน
ระยะก่อนการทดลอง จำแนกตามเงื่อนไข

ตัวแปร	แหล่ง		df	SS	MS	F	p value
	ความ	แปรปรวน					
1 การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	ระหว่าง		2	1.04	.52	2.42	.093
	กลุ่ม						
	ภายใน		119	25.53	.22		
	กลุ่ม						
รวม		121	26.57				
2 เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม	ระหว่าง		2	.83	.42	1.87	.158
	กลุ่ม						
	ภายใน		119	26.36	.22		
	กลุ่ม						
รวม		121	27.19				

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่าค่าเฉลี่ยระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะก่อนการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{2,119} = 2.42, p > .05$) และ ($F_{2,119} = 1.87, p > .05$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมใน
ระยะหลังการทดลอง จำแนกตามเงื่อนไข

ตัวแปร	แหล่ง		df	SS	MS	F	p value
	ความ	แปรปรวน					
1 การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	ระหว่าง		2	4.01	2.01	9.66	.000
	กลุ่ม						
	ภายใน		119	24.73	.21		
	กลุ่ม						
รวม		121	28.75				
2 เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม	ระหว่าง		2	4.14	2.07	7.82	.001
	กลุ่ม						
	ภายใน		119	31.48	.27		
	กลุ่ม						
รวม		121	35.61				

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่าค่าเฉลี่ยระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparisons) โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ Bonferroni เพื่อทดสอบว่ารายคู่ใดบ้างแตกต่างกัน

ตารางที่ 6

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลอง จำแนกตามเงื่อนไข

ตัวแปร	เงื่อนไข	เงื่อนไขเปรียบเทียบ	ความต่างของค่าเฉลี่ย	p value
1 การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก	1	2	.37*	.001
		3	.40*	.000
2 เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม	1	2	.45*	.000
		3	.92	.281

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 มีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{2,119} = 9.66, p < .05$) และ ($F_{2,119} = 7.82, p < .05$) ตามลำดับ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 และ พบว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 มีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก ในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{2,119} = 9.66, p < .05$) ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 แต่กลับไม่พบความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ($F_{2,119} = 7.82, p < .05$) ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้ภาพยนตร์เป็นตัวแทนต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและแรงจูงใจเอื้อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 122 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมและสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม (เงื่อนไขที่ 1) 41 คน กลุ่มที่ได้รับชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมแต่ไม่มีการสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม (เงื่อนไขที่ 2) 40 คน และกลุ่มที่ไม่ได้ชมภาพยนตร์ (เงื่อนไขที่ 3) 41 คน จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าในระยะก่อนการทดลอง

ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบ t แบบเกี่ยวข้อกัน (Dependent t -test) พบว่า เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าในระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

สมมติฐานข้อที่ 2 เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 2

ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 มีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

จากสมมติฐานข้อที่ 1 กับ 2 สามารถอภิปรายได้ว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ Bornmann และ Crossman (2011) ที่พบว่าการใช้ Playback Theatre ในการเปลี่ยนมุมมองในเรื่องความก้าวร้าวและการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก ในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทำให้เด็กมีความก้าวร้าวลดลง และทำให้เด็ก ๆ ได้มีการพัฒนา Perspective-taking Skills มากขึ้น ด้วยเหตุนี้ การที่ได้รับชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมแล้วอภิปราย จึงทำให้คะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกในระยะหลังการทดลองของเด็ก

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 มากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 2 ส่วนคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 มากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 2 นั้น ก็สอดคล้องกับการศึกษาของ Friedrich และ Stein (1975 อ้างถึงใน Shaffer & Kipp, 2010) และ Friedreich-Cofer et al. (1979 อ้างถึงใน Shaffer & Kipp, 2010) ที่พบว่า รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาของพฤติกรรมเอื้อสังคมจะมีประโยชน์ต่อเด็กมากยิ่งขึ้น หากผู้ใหญ่เป็นผู้ควบคุมและส่งเสริมเด็ก ๆ ให้ทบทวนและแสดงออกถึงบทเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อสังคมที่เด็กได้เรียนมา

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า ในการทดลองครั้งนี้ คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองของเงื่อนไขที่ 2 มีการลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่เงื่อนไขที่ 1 มีคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะมีตัวแปรแทรกซ้อนคือกิจกรรมจิตอาสาที่กลุ่มตัวอย่างได้รับในช่วงการทดลอง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว นั้น เป็นกิจกรรมที่นักเรียนจะต้องช่วยเหลือสังคมซึ่งในที่นี้ก็คือภายในโรงเรียนได้ด้วยความสมัครใจ ซึ่งก็ตรงกับ ความหมายของราชบัณฑิตยสถาน (2553) ที่ได้นิยามคำว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ว่าหมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลทำเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวมหรือเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ซึ่งกิจกรรมนี้ กลุ่มตัวอย่างในเงื่อนไขที่ 1 ได้รับ แต่กลุ่มตัวอย่างในเงื่อนไขที่ 2 ไม่ได้รับ จึงอาจจะส่งผลต่อคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการตรวจสอบประเด็นนี้ซ้ำโดยการควบคุมตัวแปรต่อไป

สมมติฐานข้อที่ 3 เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3

ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 เพียงบางส่วน จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 มีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) แต่คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 ในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3 อย่างไม่มีนัยสำคัญ ($p > .05$)

ผลการวิจัยนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่คะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกในระยะหลังการทดลองของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 สูงกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3 นั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Bornmann และ Crossman (2011) แต่การที่คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 ในระยะหลังการทดลองไม่ได้มากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3 นั้น อาจเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่ง

ในภาคเรียนที่ 2 นี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะต้องจัดกิจกรรมจิตอาสาตามหลักสูตรของวิชาการศึกษาเพื่อเรียนรู้ (Knowledge Inquiry) ดังนั้น การที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกห้องจะต้องจัดกิจกรรมจิตอาสานั้น ก็อาจจะเป็นการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมว่านักเรียนทุกคนจะต้องมีพฤติกรรมเอื้อสังคม ซึ่ง จรุงกุล บุรพวงศ์ (2552) ก็ได้กล่าวไว้ว่า บรรทัดฐานทางสังคมนี้เองที่เป็นแรงผลักดันทำให้เกิดพฤติกรรมเอื้อสังคมขึ้น เมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมเอื้อสังคมแล้ว ก็ทำให้มีเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมที่ดีขึ้นด้วย ตามที่ Bem (1972 อ้างถึงใน วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์, 2554) ได้เสนอทฤษฎี Self-perception theory ที่กล่าวว่า เมื่อบุคคลไม่ทราบเจตคติที่ชัดเจน บุคคลจะสังเกตพฤติกรรมตนเองเพื่อระบุเจตคติ ในการจัดกิจกรรมจิตอาสาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น มีสาเหตุมาจากการถูกบังคับอันเนื่องมาจากภาระงานที่ได้รับมอบหมายจากวิชาเรียน ทำให้นักเรียนไม่เคยได้ทบทวนตัวเองเกี่ยวกับเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมมาก่อน และอาจทำให้นักเรียนไม่ทราบเจตคติที่ชัดเจน แต่เมื่อนักเรียนต้องตอบแบบสอบถามของผู้วิจัยเกี่ยวกับเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม นักเรียนจึงต้องระบุเจตคติโดยการสังเกตพฤติกรรมตนเองขณะดำเนินการกิจกรรมจิตอาสา และเมื่อนักเรียนพบว่าตนเองได้ทำพฤติกรรมเอื้อสังคม จึงได้ระบุเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมไปในทางที่ดีด้วย จึงทำให้คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 เดือนไซที่ 1 ในระยะหลังการทดลองไม่ได้มากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเดือนไซที่ 3

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้ภาพยนตร์เป็นตัวแทนต่อการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มี 3 เงื่อนไขการทดลอง คือ เงื่อนไขที่ 1 การชมภาพยนตร์และมีการสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม เงื่อนไขที่ 2 การชมภาพยนตร์อย่างเดียว และเงื่อนไข ที่ 3 การเรียนการสอนตามปกติ ซึ่งเป็นเงื่อนไขควบคุม

1. เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังมากกว่าก่อนการทดลอง
2. เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 2
3. เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 122 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมแล้วสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม 41 คน กลุ่มที่ได้รับชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมแต่ไม่มีการสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม 40 คน และกลุ่มที่ไม่ได้ชมภาพยนตร์ 41 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างทำโดย ขอความร่วมมือจากอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครชั้นเรียนที่มีเด็กนักเรียนมากกว่า 40 คนขึ้นไป ซึ่งเหลือเพียง 6 ห้องเรียนจาก 10 ห้องเรียน จากนั้นใช้วิธีการจับสลากคัดกลุ่มตัวอย่างได้ 3 ห้องเรียนจาก 6 ห้องเรียน และจับสลากห้องเรียนอีกครั้งเพื่อสุ่มทั้ง 3 ห้องเรียนเข้าเงื่อนไขการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยภาพยนตร์และแบบวัดโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ภาพยนตร์แนวเชื้อสังคมเรื่อง แม่มดน้อยกิกิ ความยาว 100 นาที ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็ก และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา
2. แบบวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก พัฒนาโดยริตา รัชยานิล (2553) พัฒนามาจากจากแบบวัด 4 ฉบับ ได้แก่ Emotional Empathic Tendency Scale: (EETS) ของ Mehrabian และ Epstein (1972), Multi-Dimensional Emotional Empathy Scale: (MEES) ของ Caruso และ Mayer (1998), Interpersonal Reactivity Index: (IRI) ของ Davis (1980) และ Empathy Quotient: (EQ) ของ Baron-Cohen และ Wheelwright (2004)
3. แบบวัดความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่และเสียสละ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สร้างโดยทัศนีย์ เหมะภูลิน (2534)

วิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มเลือกห้องเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน จาก 6 ห้องเรียน โดยสุ่มห้องเรียนที่หนึ่งเข้ารับการชมภาพยนตร์แนวเชื้อสังคมและสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม ห้องเรียนที่สองชมภาพยนตร์แต่ไม่มีการสะท้อนตนเองผ่านการแบ่งปันกับเพื่อนในกลุ่ม ห้องเรียนที่สามไม่ได้รับการชมภาพยนตร์
2. แจกแบบสอบถามให้กับนักเรียนทั้ง 3 ห้องเรียน เพื่อเก็บข้อมูลครั้งที่หนึ่ง
3. นักเรียนห้องที่ 1 และ 2 ชมภาพยนตร์แนวเชื้อสังคมที่ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คนตรวจสอบแล้ว
4. นักเรียนห้องที่ 1 อภิปรายตัวละครต้นแบบจากภาพยนตร์
5. นำแบบสอบถามมาแจกอีกครั้งเพื่อเก็บข้อมูลครั้งที่สอง
6. นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ดังนี้

1. ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อใช้ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และช่วงคะแนน

2. ใช้การทดสอบ t แบบเกี่ยวข้อกัน (Dependent t -test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 ในระยะก่อนการทดลองกับในระยะหลังการทดลอง
3. ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองระหว่างเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 กับเงื่อนไขที่ 2 และเงื่อนไขที่ 3

ผลการวิจัย

1. เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 จะมีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าในระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
2. เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 มีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)
3. พบว่า เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 1 มีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) แต่คะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 เงื่อนไขที่ 1 ในระยะหลังการทดลองมากกว่าเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในเงื่อนไขที่ 3 อย่างไม่มีนัยสำคัญ ($p > .05$)

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้อาจจะมีข้อจำกัดต่างๆอยู่มาก ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. การศึกษาในอนาคต ควรทดลองกับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ นอกเหนือจากกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. จากการศึกษาที่มีปัจจัยแทรกซ้อน จึงพบว่า ควรมีการศึกษาว่าการชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคม ประกอบกับการทำกิจกรรมจิตอาสา จะยิ่งช่วยส่งเสริมให้เจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมสูงขึ้นหรือไม่
3. การศึกษาในอนาคต ควรให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้ชมภาพยนตร์เพียงอย่างเดียวได้เขียนฉากที่ประทับใจโดยไม่ต้องเข้ากลุ่มแบ่งปันกัน เพื่อดูว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจในส่วนใดของภาพยนตร์

4. ควรมีการติดตามกลุ่มตัวอย่างโดยการวัดซ้ำเพื่อดูว่าการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมยังคงดำรงอยู่นานเพียงใด

ข้อเสนอแนะสำหรับการประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้ชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมร่วมกับการอภิปรายสะท้อนประสบการณ์ของตนเอง หลังชมภาพยนตร์มีคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (Empathy) มากขึ้น จึงเสนอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพยนตร์ได้สร้างภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมออกมาสู่สังคม และเสนอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น คุณครู หรือนักจิตวิทยาในโรงเรียน ได้มีการจัดกิจกรรมเสริมการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกให้กับนักเรียนโดยการจัดกิจกรรมให้ชมภาพยนตร์แนวเอื้อสังคมและมีการอภิปราย
2. ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือวัดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก (Empathy) เพิ่มเติม โดยมีการปรับภาษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และพบว่าได้ผลดี จึงเสนอว่า ผู้ที่มีความต้องการประเมินการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำเครื่องมือไปใช้ได้โดยไม่ต้องปรับภาษาอีก

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559*. คัดมาเมื่อ 24 มิถุนายน 2555, จาก http://www.opp.go.th/library/young_2555/book170255.pdf
- จรุงกุล บุรพวงศ์. (2552). *พฤติกรรมช่วยเหลือ*. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาสังคมชั้นนำ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2553). *จิตวิทยาสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ เหมะธูลิน. (2534). *การพัฒนาแบบวัดความเชื่อเพื่อพ่อแม่และเสียสละสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญญาชาติ จรุงจิตระประชาภรณ์. (2553). *การสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง และการเรียนรู้ ค่านิยมส่งเสริมสังคมจากภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นชุดมาสค์ไรเดอร์ของกลุ่มแฟนคลับ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรธรราย ทรัพย์ะประภา. (2527). *เทคนิคการสัมภาษณ์เพื่อการปรึกษาเชิงจิตวิทยา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: การพิมพ์พระนคร.
- รวิตา ระย้านิล. (2553). *อิทธิพลของรูปแบบความผูกพันต่อลักษณะนิสัยการให้อภัย: ทวิโมเดลแข่งขันโดยมีตัวแปร การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นและการหมกมุ่นครุ่นคิดเป็นตัวแปรส่งผ่าน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). *พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: โอเดีย สแควร์.
- วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์. (2554). *อิทธิพลของพฤติกรรมต่อเจตคติ*. เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีและการเปลี่ยนแปลงเจตคติ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรงค์ ทับสายทอง. (2553ก). *Personality development in early childhood*. เอกสารประกอบการสอนวิชาบุคลิกภาพเด็ก คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรงค์ ทับสายทอง. (2553ข). *Personality development in middle childhood*. เอกสารประกอบการสอนวิชาบุคลิกภาพเด็ก คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภรัตน์ รัตนมูขัย. (2548). *อาสาสมัคร: การพัฒนาตนเองและสังคม*. *วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร*, 1(2): 1 – 14.

- สมโภชน์ เขี่ยมสุภาชาติ. (2550). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เขี่ยมสุภาชาติ. (2553). *Social cognitive theory*. เอกสารประกอบการสอนวิชาการปรับพฤติกรรม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร ชูโต. (2523). *การใช้ตัวแบบภาพยนตร์เพื่อลดความกลัวของเด็กวัยรุ่นไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สร้อยา ไชติธรรม. (2553). *อิทธิพลตัวแปรส่งผ่านของการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นและอิทธิพลตัวแปรกำกับของเพศต่ออิทธิพลการสนับสนุนจากครอบครัวและสภาพการแข่งขันทางการเรียนต่อความก้าวร้าวและการช่วยเหลือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Bierhoff, H. W. (2002). *Prosocial behavior*. East Sussex: Psychology.
- Bornmann, B. A., & Crossman, A. M. (2011). Playback theatre: Effects on students' views of aggression and empathy within a forensic context. *The arts in psychotherapy*, 38, 164-168.
- McDonald, N., & Messinger, D. (2011). The development of empathy: How, when, and why. In A. Acerbi, J. A. Lombo, & J. J. Sanguinetti (Eds.). *Free will, Emotions, and Moral Actions: Philosophy and Neuroscience in Dialogue*. IF-Press.
- Sahin, M. (2012). An investigation into the efficiency of empathy training program on preventing bullying in primary schools. *Children and Youth Services Review*, 34, 1325-1330.
- Shaffer, D. R., & Kipp, K. (2010). *Developmental Psychology: Childhood and Adolescence* (8th ed.). Belmont, CA: Wadsworth, Cengage Learning.
- Pelt, N. V. (2001). *Heart to heart: The art of communication*. Madrid: Editorial Safeliz.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา ได้แก่ อาจารย์ธนวัต ปุณยกนก อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็ก ได้แก่ นางสาวจิรภัทร ธีรภัทรกุล นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์ ได้แก่ อาจารย์ ดร. จีรบุญย์ ทศนบรรจง อาจารย์ประจำภาควิชาการภาพยนตร์และภาพนิ่ง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ภาพยนตร์ และหนังสือ ที่ผู้วิจัยได้พิจารณามาเป็นเครื่องมือ ได้แก่

1. ปู่ซาบ้าพลัง (2552) ของค่ายพิกซาร์ แอนิเมชันสตูดิโอส์ เป็นภาพยนตร์ที่มีเรื่องราวน่าสนใจและเห็นถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและพฤติกรรมช่วยเหลือชัดเจน แต่เนื่องจากภาพยนตร์มีความยาวเกินไปจึงเก็บไว้เป็นตัวเลือกสำรอง
2. เพื่อ (2554) จัดทำโดยคณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นภาพยนตร์ที่ชี้ให้เห็นถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกได้ค่อนข้างดี แต่เนื่องจากหนังสือเรื่องนี้ต้องใช้ความเข้าใจในการตีความค่อนข้างมาก ผู้วิจัยจึงลงความเห็นว่าจะไม่เหมาะกับผู้เข้าร่วมการวิจัย
3. สาวน้อยเวทย์มนตร์ มาโดกะ (2554) ของค่ายซาฟต์และอนิเพล็กซ์ ตัวเอกของภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่องนี้มีอายุที่ใกล้เคียงกับผู้เข้าร่วมการวิจัย มีพฤติกรรมช่วยเหลือที่ชัดเจนเหมาะแก่การเป็นตัวอย่าง แต่เนื่องจากมีบางฉากที่ทำให้ตกใจได้ เช่น ปีศาจในฉากต่อสู้ ผู้วิจัยจึงลงความเห็นว่าจะไม่เหมาะกับผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. ทอมกับเจอร์รี่ – คู่หูจอมยุ่ง (1956) ของค่ายเอ็มจีเอ็ม เนื้อหาของภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่องนี้ประกอบไปด้วยพฤติกรรมช่วยเหลือที่ชัดเจน ไม่ค่อยมีคำพูดบรรยายแต่เล่าเรื่องด้วยภาพ น่าจะดึงดูดความสนใจผู้เข้าร่วมการวิจัยได้เป็นอย่างดี แต่เนื่องจากภาพยนตร์แอนิเมชันนี้มีความสั้นมาก ผู้วิจัยกังวลว่าความยาวอาจน้อยเกินไปที่จะให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความรู้สึกร่วม จึงเก็บไว้เป็นตัวเลือกสำรอง
5. คนค่อมแห่งนอเทรอดาม (2539) ของค่ายวอลต์ดิสนีย์พิกเชอส์ ภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่องนี้มีเรื่องราวที่สนุกและสอนศีลธรรมในหลายด้าน มีพฤติกรรมช่วยเหลือที่ชัดเจน แต่การรู้ซึ่งถึงความรู้สึกไม่ชัดเจนเท่าที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงลงความเห็นว่าจะไม่เหมาะกับการนำมาเป็นเครื่องมือ
6. มิติวิญญาณมหัศจรรย์ (2544) ของค่ายสตูดิโอจีบลี ภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่องนี้มีเรื่องราวที่สนุก สะท้อนถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกและพฤติกรรมช่วยเหลืออย่างชัดเจน แต่มีประเด็นที่เด่นชัดกว่าทั้งสองสิ่งข้างต้นในบางครั้ง จึงเลือกเป็นตัวเลือกให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเป็นลำดับที่ 3
7. ทางแยกวัดใจ (2554) ของค่ายจีเอ็มเอ็ม โท ฮับ เป็นภาพยนตร์ไทยที่น่าแนะนำ เพราะมีการเปรียบเทียบเรื่องพฤติกรรมช่วยเหลือตั้งแต่ ไม่ช่วยเหลือ ช่วยเหลือเมื่อสายไป และช่วยเหลือทันทีพร้อมเสนอผลลัพธ์ที่ได้ แต่เนื่องจากมีฉากหนึ่งที่มีเนื้อหารุนแรง ได้แก่ ตัวละครถืออาวุธปืน ผู้วิจัยจึงเลือกเป็นตัวเลือกให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเป็นลำดับที่ 2
8. แม่มดน้อยกิกิ (2532) ของค่ายสตูดิโอจีบลี ภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผู้วิจัยลงความเห็นว่าจะเหมาะสมที่สุด เนื่องจากมีการแสดงให้เห็นถึงการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และพฤติกรรม

ช่วยเหลือที่ชัดเจน เนื้อหาอยู่ในหมวดทั่วไป ไม่มีภาพและเสียงที่ไม่เหมาะสม เรื่องราวสนุกน่าติดตาม ผู้วิจัยจึงเลือกเป็นตัวเลือกให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเป็นลำดับที่ 1

ภาคผนวก ค

ตาราง ค1

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ระยะเวลาก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 1

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	meanpreemp	3.3041	41	.56658	.08849
	meanpostemp	3.4602	41	.45535	.07111
Pair 2	meanprepro	2.4441	41	.50618	.07905
	meanpostpro	2.5698	41	.55327	.08641

ตาราง ค2

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ในระยะก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 1

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	meanpreemp & meanpostemp	41	.419	.006
Pair 2	meanprepro & meanpostpro	41	.781	.000

ตาราง ค3

การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 1

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
				95% Confidence Interval of the Difference				
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	Lower	Upper			
Pair 1 meanpreemp - meanpostemp	-.15610	.55883	.08727	-.33249	.02029	-1.789	40	.081
Pair 2 meanprepro - meanpostpro	-.12561	.35336	.05519	-.23714	-.01407	-2.276	40	.028

ตาราง ค4

การเปรียบเทียบความค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 2

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 meanpreemp	3.1460	40	.36825	.05823
meanpostemp	3.0915	40	.45130	.07136
Pair 2 meanprepro	2.3353	40	.48523	.07672
meanpostpro	2.1193	40	.51887	.08204

ตาราง ค5

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ในระยะก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 2

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 meanpreemp & meanpostemp	40	.714	.000
Pair 2 meanprepro & meanpostpro	40	.834	.000

ตาราง ค6

การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 2

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 meanpreemp - meanpostemp	.05450	.31938	.05050	-.04764	.15664	1.079	39	.287
Pair 2 meanprepro - meanpostpro	.21600	.29135	.04607	.12282	.30918	4.689	39	.000

ตาราง ค7

การเปรียบเทียบความค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 3

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 meanpreemp	3.0861	41	.43026	.06720
meanpostemp	3.0627	41	.46081	.07197
Pair 2 meanprepro	2.2432	41	.41604	.06498
meanpostpro	2.3778	41	.46725	.07297

ตาราง ค8 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ในระยะก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 3

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 meanpreemp & meanpostemp	41	.770	.000
Pair 2 meanprepro & meanpostpro	41	-.065	.684

ตาราง ค9

การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างเงื่อนไขที่ 3

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
				95% Confidence Interval of the Difference				
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	Lower	Upper			
Pair 1 meanpreemp - meanpostemp	.02341	.30325	.04736	-.07230	.11913	.494	40	.624
Pair 2 meanprepro - meanpostpro	-.13463	.64564	.10083	-.33842	.06916	-1.335	40	.189

ตาราง ค10

ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ของทั้ง 3 เงื่อนไข ในระยะก่อนการทดลอง แบ่งตามตัวแปร

Descriptives

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum	
					Lower Bound	Upper Bound			
					meanpreemp	1			41
	2	40	3.1460	.36825	.05823	3.0282	3.2638	2.21	3.82
	3	41	3.0861	.43026	.06720	2.9503	3.2219	2.07	4.00
	Total	122	3.1790	.46864	.04243	3.0950	3.2630	2.07	4.46
meanprepro	1	41	2.4441	.50618	.07905	2.2844	2.6039	1.34	3.47
	2	40	2.3353	.48523	.07672	2.1801	2.4904	1.28	3.59
	3	41	2.2432	.41604	.06498	2.1119	2.3745	1.38	3.13
	Total	122	2.3409	.47399	.04291	2.2559	2.4259	1.28	3.59

ตาราง ค11

การทดสอบความแปรปรวน ในระยะก่อนการทดลอง แบ่งตามตัวแปร

Test of Homogeneity of Variances

	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
meanpreemp	4.091	2	119	.019
meanprepro	.903	2	119	.408

ตาราง ค12

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะก่อนการทดลอง จำแนกตามเงื่อนไข

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
meanpreemp	Between Groups	1.040	2	.520	2.422	.093
	Within Groups	25.534	119	.215		
	Total	26.574	121			
meanprepro	Between Groups	.830	2	.415	1.874	.158
	Within Groups	26.355	119	.221		
	Total	27.185	121			

ตาราง ค13

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะก่อนการทดลอง จำแนกตามเงื่อนไข

Multiple Comparisons

Dependent Variable		(I) condition	(J) condition	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
							Lower Bound	Upper Bound
meanpreemp	Bonferroni	1	2	.15815	.10295	.381	-.0918	.4081
			3	.21805	.10231	.105	-.0304	.4665
		2	1	-.15815	.10295	.381	-.4081	.0918
			3	.05990	.10295	1.000	-.1901	.3099
		3	1	-.21805	.10231	.105	-.4665	.0304
			2	-.05990	.10295	1.000	-.3099	.1901
	Games-Howell	1	2	.15815	.10592	.301	-.0956	.4119
			3	.21805	.11111	.129	-.0476	.4837
		2	1	-.15815	.10592	.301	-.4119	.0956
			3	.05990	.08891	.779	-.1525	.2724
		3	1	-.21805	.11111	.129	-.4837	.0476
			2	-.05990	.08891	.779	-.2724	.1525
meanprepro	Bonferroni	1	2	.10890	.10459	.900	-.1451	.3629
			3	.20098	.10394	.167	-.0514	.4534
		2	1	-.10890	.10459	.900	-.3629	.1451
			3	.09208	.10459	1.000	-.1619	.3460
		3	1	-.20098	.10394	.167	-.4534	.0514
			2	-.09208	.10459	1.000	-.3460	.1619
	Games-Howell	1	2	.10890	.11016	.586	-.1542	.3720
			3	.20098	.10233	.128	-.0436	.4455
		2	1	-.10890	.11016	.586	-.3720	.1542
			3	.09208	.10054	.632	-.1482	.3324
		3	1	-.20098	.10233	.128	-.4455	.0436
			2	-.09208	.10054	.632	-.3324	.1482

ตาราง ค14

ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ของทั้ง 3 เงื่อนไข ในระยะหลังการทดลอง แบ่งตามตัวแปร

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
meanpostemp	1	41	3.4602	.45535	.07111	3.3165	3.6040	2.61	4.36
	2	40	3.0915	.45130	.07136	2.9472	3.2358	2.29	3.96
	3	41	3.0627	.46081	.07197	2.9172	3.2081	1.96	4.00
	Total	122	3.2057	.48743	.04413	3.1184	3.2931	1.96	4.36
meanpostpro	1	41	2.5698	.55327	.08641	2.3951	2.7444	1.09	3.81
	2	40	2.1193	.51887	.08204	1.9533	2.2852	.91	3.34
	3	41	2.3778	.46725	.07297	2.2303	2.5253	1.59	3.50
	Total	122	2.3575	.54250	.04912	2.2603	2.4548	.91	3.81

ตาราง ค15

การทดสอบความแปรปรวน ในระยะหลังการทดลอง แบ่งตามตัวแปร

Test of Homogeneity of Variances

	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
meanpostemp	.109	2	119	.897
meanpostpro	.289	2	119	.749

ตาราง ค16

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมใน
ระยะหลังการทดลอง จำแนกตามเงื่อนไข

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
meanpostemp	Between Groups	4.017	2	2.008	9.664	.000
	Within Groups	24.731	119	.208		
	Total	28.748	121			
meanpostpro	Between Groups	4.135	2	2.067	7.816	.001
	Within Groups	31.477	119	.265		
	Total	35.611	121			

ตาราง ค17

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับคะแนนการรู้ซึ่งถึงความรู้สึก และคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมเอื้อสังคมในระยะหลังการทดลอง จำแนกตามเงื่อนไข

Multiple Comparisons

Dependent Variable		(I) condition	(J) condition	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
							Lower Bound	Upper Bound
meanpostemp	Bonferroni	1	2	.36874*	.10131	.001	.1227	.6148
			3	.39756*	.10069	.000	.1531	.6421
		2	1	-.36874*	.10131	.001	-.6148	-.1227
			3	.02882	.10131	1.000	-.2172	.2748
		3	1	-.39756*	.10069	.000	-.6421	-.1531
			2	-.02882	.10131	1.000	-.2748	.2172
	Games-Howell	1	2	.36874*	.10074	.001	.1281	.6094
			3	.39756*	.10118	.001	.1559	.6392
		2	1	-.36874*	.10074	.001	-.6094	-.1281
			3	.02882	.10135	.956	-.2133	.2709
		3	1	-.39756*	.10118	.001	-.6392	-.1559
			2	-.02882	.10135	.956	-.2709	.2133
meanpostpro	Bonferroni	1	2	.45051*	.11430	.000	.1730	.7281
			3	.19195	.11359	.281	-.0839	.4678
		2	1	-.45051*	.11430	.000	-.7281	-.1730
			3	-.25855	.11430	.077	-.5361	.0190
		3	1	-.19195	.11359	.281	-.4678	.0839
			2	.25855	.11430	.077	-.0190	.5361
	Games-Howell	1	2	.45051*	.11915	.001	.1659	.7351
			3	.19195	.11310	.213	-.0783	.4622
		2	1	-.45051*	.11915	.001	-.7351	-.1659
			3	-.25855	.10980	.054	-.5209	.0038
		3	1	-.19195	.11310	.213	-.4622	.0783
			2	.25855	.10980	.054	-.0038	.5209

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

ภาคผนวก ง

แบบประเมินตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

- อ่านรายการพฤติกรรมที่ให้มาแล้วนึกถึงการกระทำของนักเรียนในช่วงตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 จนถึงขณะนี้ว่าตัวเองได้ปฏิบัติอย่างไรบ้าง แล้วให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับการกระทำของตัวเองในแต่ละข้อ เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย
- ตัวเลขที่ให้มาไม่มีผลเกี่ยวกับคะแนนใดๆ ทั้งสิ้น แต่มีความหมายดังต่อไปนี้

0 หมายถึง นักเรียนไม่ได้ทำตามรายการพฤติกรรมนั้นเลย กล่าวคือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ต้องปฏิบัติตามรายการพฤติกรรมแล้วนักเรียนไม่เคยทำเลย

1 หมายถึง นักเรียนได้ทำตามรายการพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง คือคิดเป็น 10-39% หรือเมื่อมีเหตุการณ์ 10 ครั้ง นักเรียนได้ทำเพียง 1-3 ครั้ง

2 หมายถึง นักเรียนได้ทำตามรายการพฤติกรรมนั้นแบบทำบ้างไม่ทำบ้าง คือคิดเป็น 40-59% หรือเมื่อมีเหตุการณ์ 10 ครั้ง นักเรียนได้ทำเพียง 4-5 ครั้ง

3 หมายถึง นักเรียนได้ทำตามรายการพฤติกรรมนั้นหลายครั้ง คือคิดเป็น 60-79% หรือเมื่อมีเหตุการณ์ 10 ครั้ง นักเรียนได้ทำเพียง 6-7 ครั้ง

4 หมายถึง นักเรียนได้ทำตามรายการพฤติกรรมนั้นทุกครั้ง คือคิดเป็น 80-100% หรือเมื่อมีเหตุการณ์ 10 ครั้ง นักเรียนได้ทำเพียง 8-10 ครั้ง

- รายการพฤติกรรมมีทั้งหมด 32 ข้อ ขอให้นักเรียนตอบทุกข้อและตอบตามความเป็นจริง

ตัวอย่างการตอบ

	0	1	2	3	4
รายการพฤติกรรม	ไม่เคย ทำเลย	ทำน้อย ครั้ง	ทำบ้าง	ทำ หลาย ครั้ง	ทำทุก ครั้ง
0) บอกวิธีอ่านหนังสือเร็วให้แก่เพื่อนหรือน้อง				X	

จากตัวอย่างการตอบ แสดงว่ารายการบอกวิธีการอ่านหนังสือเร็วให้แก่เพื่อนหรือน้องนั้น นักเรียนได้ทำหลายครั้ง คือเมื่อมีเหตุการณ์ตามรายการนี้ 10 ครั้ง นักเรียนได้ทำตาม 6-7 ครั้ง

รายการพฤติกรรม	0 ไม่เคย ทำเลย	1 ทำน้อย ครั้ง	2 ทำบ้าง	3 ทำ หลาย ครั้ง	4 ทำทุก ครั้ง
1) ช่วยยกหรือถือของให้ผู้อื่น	0	1	2	3	4
2) ให้ความสะดวกแก่ผู้อื่นในการนั่ง ยืน ตามที่ต่างๆ	0	1	2	3	4
3) ช่วยทำงานเพื่อบำรุงรักษาและพัฒนาสาธารณสมบัติ เช่น ทำความสะอาดห้องเรียน ห้องสมุด วัด โรงเรียน หรือถนน	0	1	2	3	4
4) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม เช่น การทิ้งขยะถูกที่ ไม่เล่นบนถนน ไม่แย่งซื้อสินค้าหรืออาหาร	0	1	2	3	4
5) ร่วมมือในกิจกรรมของส่วนรวม เช่น ปลูกป่า เดิน/วิ่ง/ร้องเพลงเพื่อการกุศล	0	1	2	3	4
6) ทำงานด้วยตนเองโดยไม่ขอให้คนอื่นทำก่อนหรือทำแทน	0	1	2	3	4
7) ช่วยบอกหรือชี้ทางแก่ผู้ไม่รู้จักทาง	0	1	2	3	4
8) ชักชวนผู้อื่นให้ทำประโยชน์เพื่อสังคม	0	1	2	3	4
9) พุดเพื่อให้เพื่อนหายโกรธกันหรือไม่ขัดแย้งกัน	0	1	2	3	4
10) ให้คำแนะนำตักเตือนเพื่อนๆ หรือรุ่นน้องที่ปฏิบัติในทางที่ผิดกฎระเบียบ	0	1	2	3	4
11) พุดให้เกิดความเข้าใจผิด หรือเกิดการทะเลาะวิวาท	0	1	2	3	4
12) อธิบายบทเรียนหรือการบ้านให้เพื่อนหรือน้อง	0	1	2	3	4
13) พุดหรือเขียนบทความ ข้อความ บทกลอนให้คนอื่นทำงานเพื่อสังคม	0	1	2	3	4
14) ช่วยเหลือเพื่อนหรือน้องที่ทำดี	0	1	2	3	4
15) ร่วมงานกับคนอื่นๆ ได้	0	1	2	3	4
16) พุดหรือเขียนบทความ ข้อความ บทกลอนให้ข้อคิดหรือแนวทางในการอยู่ร่วมกัน เช่น ความเชื่อเพื่อพ่อแม่ ความเมตตากรุณา เป็นต้น	0	1	2	3	4
17) แบ่งปันทรัพย์สินของช่วยผู้ประสบภัย	0	1	2	3	4
18) บริจาคทรัพย์สินของเป็นกำลังใจแก่ตำรวจ ทหาร หรือเพื่อน	0	1	2	3	4

รายการพฤติกรรม	0 ไม่เคย ทำเลย	1 ทำน้อย ครั้ง	2 ทำบ้าง	3 ทำ หลาย ครั้ง	4 ทำทุก ครั้ง
19) ให้อาหารหรือเศษอาหารแก่สัตว์เลี้ยงและสัตว์อื่น ๆ ที่ไม่มีอาหาร	0	1	2	3	4
20) ให้คนอื่นยืมอุปกรณ์เครื่องใช้ในการเรียน	0	1	2	3	4
21) ให้คนอื่นยืมสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ร่ม จักรยาน ฯลฯ	0	1	2	3	4
22) ทำบุญทำทานในวันสำคัญต่างๆ	0	1	2	3	4
23) ฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยเฉพาะคนเจ็บป่วย	0	1	2	3	4
24) รับผิดชอบแบ่งปันด้วยการยิ้มแย้มและไม่ต่อว่า	0	1	2	3	4
25) หยิบสิ่งของของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต	0	1	2	3	4
26) กล่าวคำให้อภัยแก่ผู้ที่ด่าว่าหรือกล่าวนินทาตน	0	1	2	3	4
27) กล่าวคำยกโทษให้ผู้ที่ทำให้ตนเสียหายหรือเจ็บปวด ร่างกาย	0	1	2	3	4
28) พูดเยาะเย้ยหรือซ้ำเติมผู้ที่สอปลก ถูกครูด่าหนี หรือ ประสบภัย	0	1	2	3	4
29) กล่าวแสดงความยินดี หรือเขียนบัตรแสดงความยินดี เมื่อผู้อื่นชนะการประกวด สอบได้คะแนนดีขึ้น หรือได้รับ รางวัลต่างๆ	0	1	2	3	4
30) กล่าวคำขอโทษเมื่อทำให้ผู้อื่นเสียเวลา เสียใจ เจ็บปวด ร่างกาย	0	1	2	3	4
31) กล่าวคำให้อภัยเมื่อผู้อื่นขอโทษที่ทำให้ตนเสียเวลา เสียใจ เจ็บปวดร่างกาย หรือเสียหายสิ่งของ	0	1	2	3	4
32) พูดจาเพื่อเสียดสี หรือพูดเพื่อเอาชนะคนอื่น	0	1	2	3	4

คำชี้แจง

ขอให้ท่านอ่านข้อความในแบบสำรวจทีละข้อแล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด โดยไม่ต้องคำนึงว่าคนส่วนใหญ่ น่าจะเป็นอย่างไรหรือต้องการให้ท่านเป็นอย่างไร แล้วทำเครื่องหมาย X ตัวเลขที่ต้องการเพียงตัวเลขเดียว คำตอบที่ถูกต้องคือคำตอบที่ตรงกับตัวท่านหรือความคิดความรู้สึกของท่านมากที่สุด

โปรดตอบทุกข้อ

ข้อ	ข้อความ	ไม่ตรง	ไม่ตรง	ตรงและ	ตรง	ตรงมาก
		เลย	เล็กน้อย	ไม่ตรง พอ ๆ กัน	เล็กน้อย	
		1	2	3	4	5
1	บ่อยครั้งฉันรู้สึกสงสารคนที่โชคดีน้อยกว่าฉัน	1	2	3	4	5
2	ก่อนที่จะรู้ว่าใคร ฉันพยายามคิดว่าจะรู้สึกอย่างไรถ้าหากฉันเป็นเขา	1	2	3	4	5
3	เวลาที่เพื่อนมีปัญหา ฉันมักจะเป็นเด็อดเป็นร้อนไปด้วย	1	2	3	4	5
4	ฉันไม่ค่อยเข้าใจว่า ทำไมเรื่องบางเรื่องถึงทำให้คนอื่น ๆ รู้สึกไม่สบายใจ	1	2	3	4	5
5	การอยู่ใกล้คนที่กำลังรู้สึกเศร้า ฉันจะรู้สึกเศร้าไปกับเขาด้วย	1	2	3	4	5
6	ฉันบอกได้เวลาใครกำลังปิดบังความรู้สึกอยู่	1	2	3	4	5
7	บางครั้งเป็นเรื่องยากสำหรับฉันที่จะมองเห็นสิ่งต่างๆ จากมุมมองของผู้อื่น	1	2	3	4	5
8	ฉันไม่สามารถมีความสุขอยู่ได้ถ้าคนรอบข้างฉันกำลังเศร้า ไม่สบายใจ	1	2	3	4	5
9	เวลาที่คนอื่นกำลังรู้สึกอะไรบางอย่าง ฉันรู้สึกแบบเดียวกับเขาได้ง่าย	1	2	3	4	5
10	บางครั้งฉันพยายามเข้าใจเพื่อนของฉันให้ดีขึ้นโดยจินตนาการเรื่องราวต่างๆ จากมุมมองของเขา	1	2	3	4	5
11	ฉันรู้สึกได้อย่างรวดเร็วเวลาไม่มีใครในกลุ่มกำลังรู้สึกอึดอัดหรือไม่สบายใจ	1	2	3	4	5
12	ความโชคร้ายของผู้อื่นไม่รบกวนจิตใจของฉันมากนัก	1	2	3	4	5
13	ฉันจับได้อย่างรวดเร็วเวลาคนพูดไม่ตรงกับที่เขารู้สึก	1	2	3	4	5
14	บางครั้งฉันไม่รู้สึกเสียใจมากนักกับคนอื่นเวลาที่เขากำลังมีปัญหา	1	2	3	4	5

ข้อ	ข้อความ	ไม่ตรง เลย	ไม่ตรง เล็กน้อย	ตรงและ ไม่ตรง พอ ๆ กัน	ตรง เล็กน้อย	ตรงมาก
		1	2	3	4	5
15	เวลาที่ฉันเห็นใครถูกเอาเปรียบ ฉันอยากเข้าไปปกป้อง เขา	1	2	3	4	5
16	เพื่อนๆ บอกว่าฉันเข้าอกเข้าใจคนอื่น เขาจึงมักจะมา พูดคุยปัญหาของเขากับฉัน	1	2	3	4	5
17	ฉันรู้สึกว่าเป็นเรื่องง่ายที่จะรู้จักคิดถึงความรู้สึกของคนอื่น	1	2	3	4	5
18	เวลาเห็นน้ำตาของใคร ฉันจะรู้สึกหงุดหงิดมากกว่าเห็นใจ	1	2	3	4	5
19	ฉันเชื่อว่าทุกอย่างมีสองด้าน และพยายามพิจารณาทั้ง สองด้านนั้น	1	2	3	4	5
20	ฉันคิดว่าเป็นเรื่องง่ายที่คนเราจะร้องไห้เวลามีความสุข	1	2	3	4	5
21	ฉันรู้ได้ทันทีว่าใครสนใจหรือเบื่อในสิ่งที่ฉันกำลังพูดบ้าง	1	2	3	4	5
22	ฉันไม่ค่อยรู้สึกสงสารผู้ที่ถูกกระทำอย่างไม่ยุติธรรม	1	2	3	4	5
23	ฉันซาบซึ้งใจหรือเศร้าใจบ่อยๆ กับสิ่งที่ฉันพบเห็น	1	2	3	4	5
24	ฉันพยายามคิดถึงแง่มุมต่างๆ ที่แต่ละคนคิดไม่ตรงกัน ก่อนที่ฉันจะตัดสินใจ	1	2	3	4	5
25	การเห็นใครร้องไห้ไม่ได้ทำให้ฉันกลุ้มใจนัก	1	2	3	4	5
26	เวลาที่ฉันโมโหใคร ฉันมักพยายาม “เอาใจเขามาใส่ใจ เรา” สักครั้งหนึ่ง	1	2	3	4	5
27	ฉันมองว่าตนเองเป็นคนใจอ่อน	1	2	3	4	5
28	ฉันมักถูกคนอื่นต่อว่าเรื่องไม่ค่อยใส่ใจใคร	1	2	3	4	5

ประวัติผู้ทำโครงการทางจิตวิทยา

นาย ปัญญารัตน์ วัชรเมธีมาศ เกิดเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2531 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียน ดาราวิทยาลัย และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2552 ความสนใจพิเศษ ได้แก่ จิตวิทยากับภาพยนตร์, จิตวิทยาการปรึกษา (Counseling Psychology), และ ปัญญาทางสังคม (Social Cognition) ติดต่อได้ทาง e-mail : dr_pan_@hotmail.com

นาย มิตติ ไชยสานนท์ เกิดเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนราชวินิต มัธยม และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2552 ความสนใจพิเศษ ได้แก่ จิตวิทยาพัฒนาการ (Developmental Psychology), จิตวิทยาเด็ก (Child Psychology), พัฒนาการในวัยเด็กตอนกลาง (Developments in Middle Childhood) และ จิตวิทยาโรงเรียน (School Psychology) ติดต่อได้ทาง e-mail : articunothefreeze@hotmail.com

นางสาว รวิศรา อิศรารากุล เกิดเมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2534 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2552 ความสนใจพิเศษ ได้แก่ จิตวิทยาการปรึกษา (Counseling Psychology), Psychomusicology, และ ดนตรีบำบัด (Music Therapy) ติดต่อได้ทาง e-mail : rawitsara_m@hotmail.com